

บทที่ ๔

การฝึกเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า

หัวข้อ

๑. ความหมายของย่อหน้า
๒. ขนาดความสั้นยาวของย่อหน้า
๓. ประโยชน์ของย่อหน้า
๔. ลักษณะของย่อหน้าที่ดี
๕. ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญของย่อหน้า
๖. การฝึกเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า

แนวคิด

๑. ย่อหน้า หมายถึง ข้อความตอนหนึ่ง หรือความเรียงตอนหนึ่งๆ ซึ่งประกอบขึ้นด้วยประโยคหลายๆ ประโยคมารวมกัน โดยประโยคเหล่านั้นจะกล่าวถึงใจความสำคัญเพียงประการเดียว
๒. ขนาดความสั้นยาวของย่อหน้าไม่มีขนาดกำหนดตายตัว ขึ้นอยู่กับการขยายใจความสำคัญของย่อหน้าได้ครบถ้วนชัดเจน
๓. ประโยชน์ของย่อหน้ามี ๔ ประการ คือ ๑) ช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็น หรือใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายขึ้น ๒) ทำให้ผู้อ่านได้พักสายตาในการอ่าน ๓) ทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสคิดทบทวนเนื้อหาของย่อหน้าที่ได้อ่าน ๔) ทำให้เนื้อหาของเรื่องที่เขียนมีลักษณะสวยงาม
๔. ย่อหน้าที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ มีเอกภาพ มีสัมพันธภาพ มีสารัตถภาพ และมีความสมบูรณ์
๕. ประโยคใจความสำคัญจะปรากฏในย่อหน้า ๔ ตำแหน่ง คือ ๑) อยู่ต้นย่อหน้า ๒) อยู่กลางย่อหน้า ๓) อยู่ท้ายย่อหน้า ๔) อยู่ต้นและท้ายย่อหน้า

๖. การฝึกเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ควรปฏิบัติด้วยการอ่านคำสั่งให้ชัดเจน วางโครงเรื่องก่อนเขียน เขียนร่างก่อนเขียนจริง อ่านทบทวน แล้วจึงเขียนจริงและอ่านทบทวนอีกครั้ง

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาบทที่ ๔ จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

๑. บอกความหมายและขนาดความสั้นยาวของย่อหน้าได้
๒. บอกประโยชน์และลักษณะที่ดีของย่อหน้าได้
๓. อธิบายตำแหน่งและประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าได้
๔. เขียนข้อความ ๑ ย่อหน้าได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนย่อหน้า

เนื้อหา

เมื่อนักศึกษาเข้าใจเรื่องการเขียนประโยค และทราบข้อบกพร่องในการเขียนประโยค ดังได้กล่าวมาในบทที่ ๓ แล้ว นักศึกษาควรจะได้รู้จักและฝึกเขียนย่อหน้าต่อไปด้วย การเขียนย่อหน้าเป็นการพัฒนาทักษะการเขียนอีกขั้นในตอนหนึ่ง ทั้งนี้เพราะย่อหน้าเกิดจากการนำประโยคหลายๆ ประโยคมาเชื่อมโยงกันให้ได้ใจความสำคัญประการใดประการหนึ่ง

๑. ความหมายของย่อหน้า

ย่อหน้า (Paragraphs) หมายถึงข้อความหรือความเรียงตอนหนึ่งของเรื่องราวหรือเนื้อหาที่เขียน ซึ่งเรียงเรียงขึ้นจากประโยคหลายๆ ประโยค โดยประโยคหลายประโยคนี้ต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจนทำให้เนื้อหาของย่อหน้ามีเอกภาพ (Unity) เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงจะจัดว่าย่อหน้านั้นเป็นย่อหน้าที่ดี คุณสมบัติของย่อหน้าที่ดีคือมีใจความสำคัญเพียงประการเดียว (One paragraph, one main idea.) หากมีใจความสำคัญอื่นเพิ่มขึ้นมาต้องขึ้นย่อหน้าใหม่

๒. ขนาดความสั้นยาวของย่อหน้า

ย่อหน้าแต่ละย่อหน้าไม่ได้มีข้อกำหนดตายตัวว่าจะมีขนาดความสั้นยาวเท่าไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าประโยคต่างๆ ในย่อหน้านั้นขยายใจความสำคัญครบถ้วน ชัดเจนหรือไม่ หากมีน้อยเกินไป เพียง ๒ – ๓ บรรทัด เท่ากับว่าย่อหน้านั้นมีประโยคขยายความเพียงเล็กน้อย

หรือแทบไม่มีเลย ในทางตรงกันข้ามหากย่อหน้านั้นมีความยาวมากถึง ๒๐ – ๓๐ บรรทัด เท่ากับว่าย่อนหน้านั้นมีประโยคขยายความมาก อาจทำให้เกิดปัญหาในการอ่าน เพราะยากต่อการจับประเด็นสำคัญ หรือเมื่อจับประเด็นแล้วอาจพบประเด็นสำคัญ (ซึ่งควรจะขึ้นย่อหน้าใหม่) ซ่อนอยู่ในย่อหน้านั้นอีก

ดังนั้นความสั้นยาวของย่อหน้าจึงไม่มีข้อจำกัดที่แน่ชัด ต้องดูที่การขยายความของประโยคต่างๆ ว่าได้อธิบายครบถ้วนหรือไม่ และต้องไม่เขียนประเด็นสำคัญซ่อนอยู่ในย่อหน้านั้นอีก

หนึ่งการเขียนย่อหน้าด้วยข้อความสั้นๆ เพียง ๒ – ๓ ประโยค หรือ ๑ – ๒ บรรทัด นิยมใช้การเขียนบทความในหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารบันเทิงคดี ซึ่งเรียกว่า **ย่อหน้าชอยสั้น** ไม่นิยมใช้ในการเขียนเรียงความหรือบทความที่เป็นทางการ รวมทั้งงานเขียนทั่วไป

ดังนั้น นักศึกษาไม่ควรนำการเขียนย่อหน้าแบบชอยสั้นมาใช้ในงานเขียนสำหรับการเรียนและการฝึกเขียนในวิชานี้ด้วย

ตัวอย่าง ย่อหน้าชอยสั้น

ตัวอย่างที่ ๑

“เดือนอ้ายมีประเพณีขึ้นปีใหม่ พิธีชักวาวขอลม พิธีไล่เรือเพื่อไล่น้ำ

เดือนยี่เดือนที่น้ำก็รีไหลลง มีพิธีทำขวัญลานนวดข้าวและพิธีตรียัมพวายไล่ชิงช้า

เดือนสาม เดือนนี้ตอนเด็กๆ ชอบมากเลย เพราะมีประเพณีข้าวเหนียว เผาข้าวหลาม

ทำขวัญจี่ คิดถึงข้าวจี่อุ่นๆ หอมๆ จังเลย

ส่วนเดือนสี่เป็นพิธีตรุษ งานวัด งานบุญทั้งหลายมักจะทำกันที่เดือนนี้แหละ

และเดือนห้า ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างก็รอคอยเดือนนี้และประเพณีสงกรานต์ ยังมีต่อไปจนถึงเดือนสิบสองนั่นแล”

(คัดจากคอลัมน์เช็กสต็อกหนังสือ โดย หนุงหนิง ไนมติชนสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวัน
ที่ ๑๓ – ๑๙ มกราคม ๒๕๔๙ หน้า ๘๑)

ตัวอย่างที่ ๒

ตัวอย่างที่ ๒

การไปรษณีย์สยาม

ในยุโรป การสะสมไปรษณีย์บัตรเก่า เป็นที่นิยมกันมาก เช่นเดียวกับการสะสมตราไปรษณียากร ไปรษณีย์บัตร หรือโปสการ์ดเก่าที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นสิ่งที่นักสะสมแสวงหากันนัก

ยังเป็นโปสการ์ดที่เขียนโดยบุคคลสำคัญหรือส่งให้บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ด้วยแล้ว ยิ่งจะเป็นสิ่งที่มีค่าและนิยมเสาะหาของบรรดานักสะสมด้วยราคาสูง

หลายปีมาแล้ว ได้พบไปรษณีย์บัตรเก่าแผ่นหนึ่งที่ปารีสเซลส์ เขียนไว้ว่า

เป็นภาพการไปรษณีย์ในประเทศไทย ระบุไว้ด้วยว่าจัดพิมพ์โดยสหภาพไปรษณีย์สากล

ไปรษณีย์บัตรหรือโปสการ์ดแผ่นนี้ พิมพ์ที่กรุงปารีส มีลายมือเขียนไว้ว่า ค.ศ. ๑๙๐๒ ซึ่งนับถึงขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ก็จะมีอายุได้ ๙๖ ปีพอดี

จึงนับว่าเป็นของเก่าชิ้นหนึ่งที่น่าสนใจ

เคยพบโปสการ์ดแบบเดียวกันนี้ซึ่งเกี่ยวกับการไปรษณีย์ของประเทศต่างๆ เข้าใจว่าในขณะนั้นสหภาพไปรษณีย์สากลคงจัดพิมพ์ขึ้นเป็นชุดสำหรับนักสะสม

ภาพการไปรษณีย์ของประเทศไทยแผ่นนี้ คงจะเป็นการวาดภาพตามความคิดของฝรั่งเกี่ยวกับเมืองสยามในเวลานั้น ว่าการไปรษณีย์เมืองสยามคงจัดส่งจดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วยช้าง เพราะขณะนั้นบ้านเมืองเรามีช้างมาก การเดินทางในท้องถิ่นทุรกันดารหรือที่เป็นป่าเขาก็ใช้ช้างเป็นส่วนใหญ่

แม้แต่ธงชาติของเราในขณะนั้นก็ใช้ธงแดงมีรูปช้างเผือกสีขาวอยู่ตรงกลาง

แต่พิเคราะห์ดูภาพนี้แล้ว ผู้วาดภาพนี้คงจะจินตนาการขึ้นเอง เพราะช้างในภาพดูจะเป็นช้างจากแอฟริกามากกว่าแถบเอเชีย ส่วนเครื่องตกแต่งประดับประดาช้างนั้นดูเหมือนจะเคยเห็นจากภาพเก่าๆ ของอินเดีย ไม่น่าจะเป็นช้างไทยไปได้ แต่ก็ดูแปลกตาไปอีกแบบหนึ่ง

การไปรษณีย์ในบ้านเมืองไทย นับว่ามีประวัติศาสตร์ยาวนานพอสมควร และอาจจะสามารถคุยได้ว่าการไปรษณีย์ไทยนั้นมีพัฒนาการที่ยาวนานไม่น้อยกว่าชาติใดในเอเชีย

เพราะการไปรษณีย์ของสยาม เริ่มจากการจัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการราวต้นรัชกาลที่ ๕ คือราว พ.ศ. ๒๔๑๘

สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมหลวงภาณุพันธุวงศ์วรเดช กับเจ้านายอื่นๆ อีกหลายพระองค์ ได้ริเริ่มออกหนังสือพิมพ์รายวันชื่อ 'ข่าวราชการ' หนังสือฉบับดังกล่าวนี้จะต้องมีการจัดส่งให้สมาชิกผู้บอกรับ

เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทรงจัดการให้มีบุรุษส่งหนังสือให้แก่บรรดาเจ้านายและขุนนางต่างๆ ที่บอกรับเป็นสมาชิก

เมื่อส่งหนังสือแล้ว ก็มีตำริวานำรับฝากส่งจดหมายเสียพร้อมๆ กัน

ในระยะแรก บุรุษส่งหนังสือนี้เรียกว่า โปสต์แมน (Postman)

ส่วนตัว ค่าธรรมเนียมในการส่งจดหมาย ซึ่งใช้ปิดบนจดหมายเรียกว่าแสตมป์ (Stamp) ในยุคแรกๆ นั้น บนแสตมป์เป็นพระรูปเหมือนของสมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ การเริ่มทดลองการส่งไปรษณีย์ในชั้นแรกดังกล่าวปรากฏว่าได้ผลดี นับว่าทำให้การส่งหนังสือและจดหมายได้รับความสะดวก

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงจึงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมไปรษณีย์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๖ ในคราวเดียวกันนั้น ให้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมโทรเลขขึ้นด้วย

หลังจากนั้นมาการไปรษณีย์ก็เริ่มขยายจากกรุงเทพฯ ไปสู่หัวเมืองต่างๆ

ทางราชการได้จัดพิมพ์แสตมป์ชุดแรกออกใช้ โดยสั่งพิมพ์จากห้างวอเตอร์โลว์ ประเทศอังกฤษ มี ๖ ราคา คือ โสฬส อัฐ เสี้ยว ซีก เฟื้อง และสลึง

นอกจากนี้ยังได้จัดสร้างเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ สำหรับการไปรษณีย์ขึ้น เช่น ตู้ไปรษณีย์ ฎงไปรษณีย์ เครื่องแบบบุรุษไปรษณีย์ ฯลฯ

สหภาพไปรษณีย์สากล จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๗ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพไปรษณีย์สากลเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘

(คัดจากพิษณุ จันทรวีทน์ รูปเก่าเล่าเรื่อง พ.ศ. ๒๕๔๓ หน้า ๕๙ - ๖๒)

ตัวอย่าง ย่อหน้าปรกติโดยทั่วไป

ตัวอย่างที่ ๑

ควายเป็นเครื่องมือการผลิตของมนุษย์มาแต่ยุคดึกดำบรรพ์ในการทำนา ทำไร่ แรกๆ เป็นควายป่าดุร้าย นานเข้าคนเราก็จับต้อนมาฝึกฝนเลี้ยงดูจนเชื่องใช้งานทั่วไปได้ แล้วยังใช้ประโยชน์จากร่างกายควายหลายอย่าง ดังมีโคลงสุภาษิตว่า "โคควายวายชีวิได้ เขาหนึ่ง"

มีคำบอกเล่าสืบกันมาว่า แหล่งใหญ่ควายป่ามีอยู่ ๒ แห่ง คือเมืองสุพรรณบุรีกับเมืองนครราชสีมา (โคราช) พระเจ้าแผ่นดินยุคแรกๆ ต้องให้ขุนนางพลไพร่ต้อนควายป่ามาฝึกไว้ใช้งาน เพื่อความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ของราชอาณาจักร ถือเป็น “หน้าที่” คือพระราชภารกิจอย่างหนึ่งในยุคก่อนกรุงศรีอยุธยา น่าเชื่อว่ามีมาแต่ครั้งดึกดำบรรพ์ยุคสุพรรณภูมิ แล้วต่อเนื่องถึงยุคหัวเลี้ยวหัวต่อประวัติศาสตร์สมัยที่เริ่มรัฐทวารวดี และสยามประเทศ”

(จากคอลัมน์ **อ่านแผ่นดิน ท่องถิ่นของเรา** โดยสุจิตต์ วงษ์เทศ ใน **มติชนสุดสัปดาห์** ฉบับประจำวันที ๑๓ – ๑๙ มกราคม ๒๕๔๙ หน้า ๗๘)

ตัวอย่างที่ ๒

ม.ร.ว. กิรติเป็นสาวใหญ่ผู้สูงศักดิ์วัย ๓๕ ปี เมื่อพบกับนพพรขณะที่เธอไป “ฮันนีมูน” กับสามีวัยกว่า ๕๐ นั้น นพพรมีอายุเพียง ๒๒ ปี แต่ความงามของเธอทำให้นพพรคิดว่าเธออายุเพียง ๒๘ เหตุผลในการแต่งงานของ ม.ร.ว. กิรติ ไม่ได้เป็นไปตามความคาดหมายทั่วไปที่มักคิดว่าหญิงสาวแต่งงานกับชายชราเพราะเงินหรือไม่เช่นนั้นก็ถูกบังคับ ม.ร.ว. กิรติถือว่าการแต่งงานครั้งนี้เป็นหนทางที่เธอจะได้หนีจากความคับแค้น ซ้ำซากจำเจของชีวิตที่จำกัดอยู่ในกรอบประเพณี ในสังคมอันคับแคบ ทำให้ชีวิตวัยสาวของเธอผ่านไปโดยแห้งแล้งขมขื่น ไม่มีรสชาติอันสดชื่นเหมือนหนุ่มสาวทั่วไป เธอต้องมีชีวิตอยู่เพื่อปรนนิบัติเจ้านายหญิงในวัง ได้รับการศึกษาจากหม่อมแม่ และรู้จักคนนับจำนวนได้ ด้วยการอบรมที่ไม่ได้สอนให้รู้จักคิด เพราะ “เราไม่ได้ถูกอบรมให้เป็นคนช่างคิด เรามีทางที่เขากำหนดไว้ให้เดิน เราต้องเดินอยู่ในทางแคบๆ ตามจารีตประเพณีขนบธรรมเนียม”

เมื่อวัยสาวเริ่มร่วงโรย การศึกษาที่ได้รับประกอบกับความบีบคั้นในขอบเขตอันคับแคบทำให้เธอมีความคิดและความเข้าใจสภาพของตนเองดีขึ้น เธอเข้าใจถึงฐานะของสตรีที่ต้องตกอยู่ในสภาพที่ด้อยกว่าชาย ต้องถูกกำหนดให้มีวิถีชีวิตตามที่ชายต้องการ หญิงเป็นเพียงเครื่องประดับที่มีหน้ารักษาความงามไว้บำเรอชายเท่านั้น

(คัดจาก ผศ.ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร “นางฟ้าของศรีบูรพา : พัฒนาการตามลักษณะสตรีในนวนิยายของศรีบูรพา” ใน **รักร้อยชুমุขมงานเขียนของ ๑๒ นายกสมาคมภาษาและหนังสือ** พ.ศ. ๒๕๕๑ หน้า ๑๖๘ – ๑๖๙)

๓. ประโยชน์ของย่อหน้า

การเขียนความเรียงด้วยการจัดแบ่งเป็นย่อหน้ามีประโยชน์ดังนี้

๑. ช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็นหรือใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายขึ้น เนื่องจากแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญเพียงประการเดียว ทำให้ผู้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ง่ายขึ้น โดยดูจากใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า หากเขียนติดต่อกันไปโดยไม่มีการขึ้นย่อหน้าใหม่ จะทำให้ผู้อ่านสับสนไม่รู้ว่าจะอะไรคือใจความสำคัญของย่อหน้านั้น

๒. ทำให้ผู้อ่านได้พักสายตาในการอ่าน การอ่านข้อความเป็นเรื่องราวติดต่อกันเป็นพืดไม่ขึ้นย่อหน้าใหม่ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกล้าในการอ่าน หากมีการแบ่งย่อหน้าเป็นช่วง ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านได้พักสายตาและไม่รู้สึกเบื่อที่จะอ่าน

๓. ทำให้ผู้อ่านมีโอกาสคิดทบทวนเนื้อหาของย่อหน้าที่ได้อ่าน การหยุดวันระยะเพื่อขึ้นย่อหน้าใหม่ นอกจากจะทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสพักสายตาแล้ว ยังทำให้ได้มีโอกาสหยุดคิดทบทวนถึงใจความสำคัญของย่อหน้าที่ได้อ่านไปด้วย ซึ่งหากย่อหน้าที่อ่านมีเนื้อหาเข้าใจง่าย อาจไม่มีปัญหาต่อการอ่าน แต่หากมีใจความซับซ้อน เข้าใจยาก การได้หยุดคิดทบทวนก็อาจเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยผู้อ่านจับประเด็นสำคัญได้ง่ายขึ้น

๔. ทำให้เนื้อหาของเรื่องที่เขียนมีลักษณะสวยงาม การเขียนข้อความด้วยย่อหน้าเดียวติดต่อกันไปตลอดทั้งเรื่องจะทำให้ยากต่อการแบ่งสัดส่วนของเรื่อง อาทิ การเขียนเรียงความประมาณ ๒ หน้ากระดาษ A๔ โดยแบ่งสัดส่วนของเรื่องเป็น ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง บทสรุป เมื่อเขียนคำนำด้วยข้อความ ๑ ย่อหน้า เขียนเนื้อเรื่องด้วยข้อความ ๓ – ๔ ย่อหน้า และเขียนบทสรุป ๑ ย่อหน้า จะทำให้สัดส่วนเนื้อหาของเรื่องชัดเจนและสวยงาม

ตัวอย่าง ข้อความที่เขียนติดต่อกันเป็นพืด โดยไม่แบ่งย่อหน้า ซึ่งทำให้ยากต่อการจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านไม่ได้พักสายตา ไม่ได้หยุดคิดทบทวนเรื่องที่อ่าน และทำให้รูปแบบของงานเขียนไม่สวยงาม

ครึ่งทศวรรษสมัชชาสุขภาพ ก้าวท้าทายของสังคมไทย

“ครึ่งทศวรรษของกลไกพัฒนานโยบายสาธารณะที่ชื่อว่า “สมัชชาสุขภาพ” แม้จะยังไม่สามารถทวงถามบทบาทด้านสุขภาวะที่ขาดหายไปในวันเวลา และแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับต่างๆ ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ทว่าในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างประชาชนภาคส่วนต่างๆ บนเวทีสมัชชาสุขภาพนั้น มิเพียงนำสังคมไทยไปสู่สัมผัสและเคียงคั่นกับระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับรากหญ้าอย่างมีนัยสำคัญเชิงนโยบายอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนด้วย กอปรกับการเดินทางมาถึงของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางสังคมไทยได้มากกว่าเดิม นโยบายสาธารณะด้านสุขภาพจากเดิมที่เคยกำหนดจากส่วนกลาง ขาดความสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ ก็กลับมามีชีวิตชีวาให้ตอบสนองความปรารถนา ศักยภาพของแต่ละชุมชนมากขึ้น มิพักจะเอ่ยถึงสมัชชาสุขภาพระดับท้องถิ่นที่บ่อยครั้งขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วมได้มากประสิทธิภาพกว่าระดับชาติมากมาย จนส่งผลให้หลายท้องถิ่น ประชาชนเริ่มกลับมาอยู่เย็นเป็นสุข หลังจากอยู่ร้อนนอนทุกข์มาช้านาน จากรากหญ้าสู่แนวนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพที่เริ่มครั้งแรกในปี ๒๕๔๔ ล่วงเลยมาถึงปี ๒๕๕๙ กับสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๖ จะปรากฏโฉมอีกครั้งในเดือนสิงหาคมที่จะถึงนี้ นอกจากจะเป็นบทพิสูจน์ศักยภาพเครือข่ายภาคประชาชนว่าพร้อมมากน้อยแค่ไหนในการกำหนดอนาคตสุขภาพตนเองร่วมภาครัฐ และภาคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาแล้วยังเป็นเวทีสาธารณะสะท้อนภาพการนำ “เศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้เพื่อการหลุดพ้นแนวคิด – อำนาจทุนนิยมที่กร่อนกัดสังคมไทยมานานด้วย เป็นการสานต่อ ๙ เจตนารมณ์สร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขที่ประกาศไว้ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติว่าด้วยความอยู่เย็นเป็นสุข ปี ๒๕๔๘ ทั้งรู้จักสามัคคี ส่งเสริมค่านิยมความพอเพียงหรือฟื้นฟูระบบคุณค่าภูมิปัญญา เพิ่มพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ประยุกต์เครื่องมือในกระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ พัฒนาตัวชี้วัด ผลักดันนโยบายสาธารณะ และขับเคลื่อนสังคมแห่งความอยู่เย็นเป็นสุข นอกจากนี้ยังเป็นเวทีที่จะเปิดมุมมองประเด็นปัญหาด้านสุขภาพที่กว้างกว่าโรคและหมอให้กับเครือข่ายภาคประชาชน ยังเปิดโอกาสการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์อย่างใกล้ชิดระหว่างเครือข่ายต่างๆ ในแต่ละท้องถิ่นด้วย สมัชชาสุขภาพในวันนี้จึงเป็นเครือข่ายนวัตกรรมสุขภาวะที่วิวัฒน์เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมีระบบและเป้าหมายร่วมกันในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพเพื่อ

ผลักดันสังคมไทยไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข กระนั้น ห้วงครึ่งทศวรรษที่ผ่านมา เวทีสมัชชาสุขภาพนั้นระดับท้องถิ่นและชาติ แม้จะพยายามผสานผืนความสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ (ปัญญา) ของคนไทยเข้าด้วยกัน ทว่าในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจากสังคม “อยู่ร้อนนอนทุกข์” ไป “อยู่เย็นเป็นสุข” ย่อมเลี่ยงไม่ได้ที่จะปะทะทัศนคติ ค่านิยม และกรอบวัฒนธรรมที่รัดร้อยอยู่กับอำนาจรัฐรวมศูนย์ และบทบาทตั้งรับอันเคยคุ้นของประชาชนระดับรากหญ้าที่สั่งสมสืบทอดมานาน จนหลายเครือข่ายทอดย อดใจไหลลื่นไปตามกระแสเขี้ยวกรากของโลกาภิวัตน์ที่ควบคุมมากับทุนนิยม - การรักษาแพงๆ หนึ่งในความท้าทายของภาคส่วนต่างๆ ก่อนเวทีสมัชชาสุขภาพจะมาถึง คือ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมๆ กับเคลื่อนไหวในนโยบายสุขภาพทั้งระดับชาติและท้องถิ่นให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อให้สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาที่มีความแหลมคมยิ่งขึ้น”

(คัดจากคอลัมน์ร่วมคิด ร่วมสร้าง เส้นทางสุขภาพ โดยสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ใน มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ ๑๓ - ๑๙ มกราคม ๒๕๔๙ หน้า ๓๓)

๔. ลักษณะของย่อหน้าที่ดี

ย่อหน้าที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

๑. มีเอกภาพ (Unity) คือมีความเป็นหนึ่ง ด้วยการมีใจความสำคัญเพียงประการเดียว แต่ละประโยคจะต้องสนับสนุนหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของย่อหน้านั้น หากมีใจความสำคัญมากกว่าหนึ่งใจความ จะทำให้ย่อหน้านั้นขาดเอกภาพหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ตัวอย่าง

โตขึ้นมาหน่อยผมก็รู้ว่าผมนั้นเป็นหลานชายนายเลิศ หรือพระยาภักดีนครเศรษฐี เจ้าของบริษัทรถเมล์และเรือเมล์ที่วิ่งในคลองแสนแสบด้วย ดังนั้นผมขึ้นรถเมล์ไปกับญาติทางพ่อที่เป็นป้า พอกระเป๋ารถเมล์มาเก็บค่าโดยสาร ผมก็บอกว่าเราเป็นหลานนายเลิศต้องเสียเงินด้วยหรือ คุณป้าต้องรีบจ่ายค่าโดยสารอย่างรวดเร็ว เพราะกลัวหลานชายอย่างผมจะอวดแบ่งความเป็นญาติเกินไป ทั้งๆ ที่ผมก็ไม่เคยได้เห็นหน้าท่านเจ้าคุณเจ้าของรถเมล์เลยในชีวิต ผมรู้จักป้ารคนายเลิศครั้งแรกก็เพราะเพื่อนที่แม่ของเขาทำงานอยู่ที่ป้ารคนายเลิศชวนมาเล่นน้ำในสระที่ป้ารคนายเลิศ โดยเจ้าเพื่อนกำชับผมว่าต้องแอบเล่นเงียบๆ อย่าส่งเสียงดัง

คุณหญิงบนเรือนใหญ่ท่านดู เขาหมายถึงคุณหญิงสิน ภักดีนครเศรษฐีนั่นเอง ดังนั้นผมจึงเข้ามาเล่นน้ำที่สระใหญ่ในปาร์คนายเลิศโดยไม่ประกาศตัวว่าเป็นเศรษฐบุตรแต่อย่างใด หากประกาศตัวคงได้รับไม่เรียกว่าได้ เพราะการมาแอบเล่นน้ำนั้น พ่อแม่เองก็ไม่รู้เรื่องด้วย

(คัดจากนวนิதி เศรษฐบุตร **สุสยามนามขจร** หน้า (ค) – (ง))

วิจารณ์

ตัวอย่างย่อหน้าที่ยกมานี้ เป็นย่อหน้าที่เขียนโดยมีใจความสำคัญเพียงประการเดียว คือการที่ผู้เขียนซึ่งใช้สรรพนามแทนตัวเองว่าผม เป็นหลานชายนายเลิศหรือพระยาภักดีนครเศรษฐี แต่ไม่มีใครรู้ ยกเว้นคนในครอบครัวผู้เขียนเท่านั้น ข้อความในประโยคต่างๆ ของย่อหน้านั้น พยายามสนับสนุนการเป็นหลานนายเลิศที่ไม่มีใครรู้ โดยให้ผู้เขียนได้มีโอกาสใกล้ชิดด้วยการแอบเข้าไปเล่นน้ำในสระใหญ่ของบ้านนายเลิศ เหมือนบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่หลานชาย ใจความของย่อหน้านี จึงเป็นเอกภาพมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒. มีสัมพันธภาพ (Relation) คือความเชื่อมโยงของใจความ โดยใจความแต่ละใจความจะต้องเชื่อมโยงสอดคล้อง เป็นเหตุเป็นผล ทั้งยังลำดับความได้ถูกต้อง ไม่สับสนวุ่นวาย

สัมพันธภาพนี้แบ่งได้เป็น ๒ ชนิด คือ สัมพันธภาพในย่อหน้าเดียวกัน และสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้า ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงเฉพาะสัมพันธภาพในย่อหน้าเดียวกัน ส่วนสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้าจะได้อธิบายถึงในบทต่อไป

สัมพันธภาพในย่อหน้าเดียวกัน เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการ ๒ วิธีคือ

๑) **การจัดระเบียบความคิด** ด้วยการเรียงลำดับความคิดเป็นขั้นเป็นตอนไม่วกไปวนมา ซึ่งการเรียงลำดับความคิดนี้อาจลำดับตามเหตุผล จะเรียงจากเหตุไปผลหรือผลไปหาเหตุขึ้นอยู่กับเรื่องที่เขียน ลำดับตามระยะเวลาที่เกิดก่อนหรือหลัง ลำดับตามขั้นตอนของเหตุการณ์ ลำดับตามขั้นตอนของการทำงานหรือลำดับตามทิศทางของเรื่องราวที่เกิดขึ้น

การเขียนประโยคใจความสำคัญและประโยคขยายความในแต่ละย่อหน้าให้มีความคิดที่เป็นระเบียบเป็นขั้นเป็นตอนนี้ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ย่อหน้านั้นมีสัมพันธภาพดีขึ้น

๒) การเชื่อมโยงให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน โดยอาจเชื่อมด้วยคำบุพบทหรือคำสันธานที่ถูกต้อง หรืออาจเชื่อมด้วยประโยคหรือวลีที่สอดคล้องกลมกลืนกัน ทำให้ใจความในย่อหน้านั้นราบเรียบกลมกลืน ไม่สะดุดหรือขัดแย้งกัน

ตัวอย่างที่ ๑ ย่อหน้าที่มีสัมพันธภาพด้วยการเรียงลำดับความคิดอย่างมีเหตุผล

ภาษาของนักการเมือง

ภาษามีความสำคัญต่อนักการเมืองอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่นักการเมืองใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น เพื่อหาเสียงในการเลือกตั้ง เพื่อแถลงนโยบายเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นในสภา เพื่ออธิบายหรือชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อโจมตีหรือตำหนิฝ่ายตรงข้าม และเพื่อจูงใจประชาชนให้เชื่อถือ เป็นต้น นักการเมืองที่มีความชำนาญหรือมีความฉลาดในการใช้ภาษามักประสบความสำเร็จในเวทีการเมือง อย่างน้อยก็เป็นที่ยอมรับของประชาชน ในทางตรงข้ามนักการเมืองที่พูดไม่เก่งหรือสื่อสารไม่ชัดเจนขาดความชำนาญในการใช้ภาษาก็มักไม่ประสบความสำเร็จและไม่เป็นที่นิยมของประชาชน

(คัดจาก ศ.ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ **พินิจไทยไตรภาค ปฐมภาค : ภาษา** พ.ศ. ๒๕๔๙ หน้า ๓๔)

ตัวอย่างที่ ๒ ย่อหน้าที่มีสัมพันธภาพด้วยการเรียงลำดับความคิดตามความเป็นมา

ประเทศหลายประเทศ เช่น อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์ ต้องรณรงค์และดำเนินการหลายขั้นตอนด้วยความยากลำบากมากกว่าจะมีภาษามาตรฐานของตนเอง หลังจากพ้นสภาวะการเป็นเมืองขึ้นแล้ว อินโดนีเซียมีนโยบายที่จะเลิกใช้ภาษาดัตช์ และกำหนดภาษามาตรฐานของตนเอง แต่อินโดนีเซียเป็นประเทศที่ประกอบด้วยเกาะจำนวนมากและมีภาษาหลากหลายมาก จึงประสบปัญหาในการคัดเลือกภาษาใดภาษาหนึ่งมาเป็นภาษามาตรฐานของประเทศ ถ้าจะยกภาษาหนึ่ง (เช่น ภาษาชวา) ขึ้นเป็นภาษามาตรฐาน ผู้พูดภาษาอื่นๆ (เช่น ในเกาะบาหลี สุมาตรา ฯลฯ) ก็จะต้องลุกขึ้นประท้วง ในที่สุด อินโดนีเซียต้องรับเอาภาษา มาเลย์มาเป็นภาษามาตรฐาน แต่เรียกชื่อว่าภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) ส่วนฟิลิปปินส์ ก็เช่นเดียวกัน มีปัญหาในการคัดเลือกภาษาในเกาะต่างๆ มาเป็นภาษาประจำชาติ ในที่สุดก็เลือกเอาภาษาตากาล็อก ซึ่งพูดโดยคนส่วนใหญ่ในกรุงมนิลา มาเป็นภาษามาตรฐาน

ของฟิลิปปินส์ เรียกชื่อเสียใหม่ว่า ภาษาฟิลิปปิโน (Filipino) นอกจากกระบวนการคัดเลือกแล้ว รัฐบาลของประเทศเหล่านี้ยังต้องทุ่มงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อสร้างระบบการเขียน สร้างพจนานุกรมและตำราไวยากรณ์ตลอดจนรณรงค์ให้คนทั้งประเทศยอมรับ และใช้ภาษา มาตรฐานที่สถาปนาขึ้น

(คัดจาก ศ.ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ **พินิจไทยไตรภาค ปฐมภาค : ภาษา พ.ศ. ๒๕๔๗** หน้า ๖)

ตัวอย่างที่ ๓ ย่อหน้าที่มีสัมพันธภาพด้วยการใช้คำบุพบทหรือคำสันธานที่ถูกต้อง (คำที่พิมพ์ตัวเอนหนา)

หัวใจ**ของ**เรื่อง **ข้างหลังภาพ** อยู่**ที่**การสวนทางกันของความรัก**และ**ความเข้าใจ**ของ**หญิงชายคู่หนึ่ง**ซึ่งมีได้**แตกต่างกันแต่เพียงวัยเท่านั้น **หากยัง**แตกต่างกันที่คนหนึ่งมีชีวิตอยู่ในสังคมแบบเก่า ได้รับการอบรมตามกรอบประเพณี**ของ**สังคมเก่า **ส่วน**อีกคนหนึ่งอยู่ในสังคมใหม่ อยู่ในโลกปัจจุบันไม่ใช่อดีต ศรีบูรพาแสดงให้เห็นความขัดแย้งของวิถีชีวิตและบุคลิก ลักษณะ**ซึ่ง**แสดงถึงความเป็นคนในสังคมต่างสมัยกันอย่างเด่นชัดตลอดเรื่อง

(คัดจาก ผศ.ดร. ตริศศิลป์ บุญขจร “นางฟ้าของศรีบูรพา : พัฒนาการภาพลักษณ์สตรี ในนวนิยายของศรีบูรพา” **ในรักร้อยชুমุขงานเขียนของ ๑๒ นายกสมาคมภาษาและหนังสือฯ พ.ศ. ๒๕๕๑** หน้า ๑๖๘)

ตัวอย่างที่ ๔ ย่อหน้าที่มีสัมพันธภาพด้วยการใช้ประโยคหรือวลีที่สอดคล้องกลมกลืนกัน (ข้อความที่พิมพ์ตัวเอนหนา)

ตามลักษณะเพลงไทยทุกเพลงย่อมมีอารมณ์ที่สามารถถ่ายทอดให้ผู้ฟังรู้สึกได้โดยเริ่มปรากฏจากวรรณศิลป์ในเพลงที่สื่อให้เกิด**อารมณ์สะท้อนใจ**อย่างใดอย่างหนึ่งก่อน ไม่ว่าจะ เป็น**อารมณ์โกรธ อารมณ์ครึกครื้น อารมณ์รัก** หรือ**อารมณ์โศก** แต่เมื่อนำมาร้องอย่างมี คีตศิลป์ต้องระมัดระวัง ไม่เปลืองใส่อารมณ์มากเกินไปจนเกินเหตุ เพราะจะทำให้ผู้ฟังไม่รู้สึก ประทับใจ ผู้ร้องต้องสำเนียงอยู่เสมอว่า การขับร้องเพลงไทยทุกครั้ง**และทุกเพลงควรต้อง แสดงอารมณ์ออกมาให้พอเหมาะ** จึงจะทำให้ผู้ฟัง**สามารถสัมผัสความไพเราะจับใจ**ของ เพลงนั้นๆ ได้

(คัดจาก รศ. นันทา ขุนภักดี “ฟังดนตรีเถิดชื่นใจ” ใน ภาษาและวรรณกรรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปรัชญาแห่งสยามประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๒)

๓. **มีสารัตถภาพ (Essentiality)** คือการเน้น ในการเขียนย่อหน้าควรมีการเน้นย้ำ ข้อความที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้า ซึ่งการเน้นย้ำมี ๒ วิธี คือ

๑) การเน้นย้ำด้วยการใช้คำ วลีหรือประโยคซ้ำๆ กัน

๒) เน้นด้วยสัดส่วนของเนื้อหา โดยการที่ผู้เขียนกล่าวถึงเรื่องที่เป็นใจความสำคัญมากกว่าใจความอื่นๆ ในย่อหน้านั้น

ตัวอย่างที่ ๑ ย่อหน้าที่มีสารัตถภาพ จากการเน้นย้ำด้วยการใช้คำ วลีหรือประโยค ซ้ำๆ กัน (ข้อความที่พิมพ์ตัวเอนหนา)

โครงเรื่องของเรื่องหัวใจทองเป็นเรื่องราวของครูคนหนึ่งซึ่งมีความเป็นครูอย่างแท้จริง เมื่อจบการศึกษา*เขาสัมครเข้ารับราชการครู*กระทรวงธรรมการ และทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีวิชาความรู้ และความประพฤติดี *เขาเห็นความสำคัญของการศึกษา และเห็นแก่ความเจริญของชาติบ้านเมือง* จึงยกที่ดินซึ่งเป็นของรับไหว้วันแต่งงานให้เป็นที่ตั้งสร้างโรงเรียน เมื่อถึงวัยชรา*เขาก็ยังเฝ้าอบรมสั่งสอนลูกหลานให้หนักถึงประเทศชาติ และเห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน*

(คัดจากชายชาญ ช่างสุวรรณ “หัวใจทอง : บทละครเรื่องเด่นของศาสตราจารย์ มล.ปิ่น มาลากุล” ในภาษาและวรรณกรรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปรัชญาแห่งสยามประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๓๒)

ตัวอย่างที่ ๒ ย่อหน้าที่มีสารัตถภาพด้วยการเน้นสัดส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องมากกว่าใจความอื่นๆ ใจความสำคัญในย่อหน้านั้นเน้นคุณค่าและความสำคัญของภาษาถิ่นมากกว่าภาษามาตรฐาน

อันที่จริง สังคมไทยน่าจะมองเห็นคุณค่าของภาษาถิ่นมากกว่าที่เป็นอยู่ การศึกษาของไทยน่าจะเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาถิ่นได้ และในขณะเดียวกันก็ให้ใช้ภาษามาตรฐานไปด้วย การสร้างคนให้เป็นผู้พูดสองภาษาน่าจะดีกว่าพยายามให้เขาลบทิ้งภาษาเดิมของตนและหันมาใช้ภาษามาตรฐานแต่เพียงอย่างเดียว ผลงานวิจัยแสดงว่าการใช้ทั้งภาษามาตรฐานและภาษาถิ่นหรือภาษาท้องถิ่นควบคู่กันไปจะทำให้ใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

พยายามกวดภาษาไม่มาตรฐานไว้และให้พูดภาษามาตรฐานแต่เพียงภาษาเดียว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการใช้ภาษาไทยถิ่นในสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ก็ดูเหมือนเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น นักกีฬาหญิงที่ได้เหรียญทองโอลิมปิกในกีฬาประเภทยกน้ำหนัก ให้สัมภาษณ์ข้ามทวีปเป็นภาษาไทยถิ่น นักมวยที่ชนะก็ให้สัมภาษณ์เป็นภาษาไทยถิ่นอีสาน ปรากฏการณ์เช่นนี้น่าสนใจและคิดว่า จะช่วยให้คนไทยมีทัศนคติต่อภาษาไทยถิ่นที่ต่างจากที่ตนพูดในทางบวกมากขึ้น

(คัดจาก ศ.ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ **พินิจไทยไตรภาค ปฐมภาค : ภาษา** พ.ศ. ๒๕๔๙ หน้า ๑๒)

๔. มีความสมบูรณ์ (Completion) นอกจากจะมีเนื้อหาเป็นเอกภาพ มีการเชื่อมโยงใจความที่ดี และมีการเน้นย้ำใจความสำคัญแล้ว ย่อหน้าที่ดีควรมีความสมบูรณ์ด้วยเนื้อหาสาระครบถ้วนครอบคลุมความคิดหลัก มีเหตุผลหรือรายละเอียดที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ ใช้ภาษาได้สละสลวยและถูกต้องทั้งการใช้คำและประโยค จึงจะจัดเป็นย่อหน้าที่มีความสมบูรณ์ตามคุณลักษณะของย่อหน้าที่ดี

ตัวอย่างย่อหน้าที่มีความสมบูรณ์ ชัดเจน และเป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่างที่ ๑

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระปรีชาสามารถในด้านอักษรศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการที่ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมไว้ถึง ๑,๐๐๐ กว่าเรื่อง ด้วยรูปแบบคำประพันธ์ทุกประเภท อีกทั้งยังทรงมีพระอัจฉริยภาพทางภาษาอย่างยอดเยี่ยม จะเห็นได้จากการที่ได้ทรงพระราชทานนามสกุลไว้ถึง ๖,๔๓๒ สกุล นอกจากนั้นยังพระราชทานบรรดาศักดิ์ ราชทินนาม ชื่อพระที่นั่ง พระตำหนัก ชื่อถนน ชื่อสะพาน ชื่อเมือง และทรงบัญญัติศัพท์ต่างๆ ล้วนเหมาะเจาะด้วยเสียงและความหมายไว้มากมาย

(คัดจาก บาทยัน อิมสำราญ (บรรณาธิการ) **ภาษาและวรรณกรรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปราชัญแห่งสยามประเทศ** พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ข)

ตัวอย่างที่ ๒

ยาขอบไซ้เอกสารดังกล่าวเป็นโครงเรื่องยืนพื้น และใช้เอกสารอีกชิ้นหนึ่งคือพระราชพงศาวดารพม่าเสริมแต่งในส่วนที่เป็นรายละเอียดเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่องราวของ

วีรบุรุษนักรบที่ชื่อบุเรงนอง อันได้แก่ การระบุงชื่อพระมหาอุปราชาที่มารบในสงครามครั้งนี้ว่า เป็นบุเรงนอง การวางแผนการรบที่แยบยลของแม่ทัพคนหนึ่งทีเสนอพระเจ้าตะเบงชเวตี้ยึด หัวเมืองฝ่ายเหนือ ทำนาและต่อเรือเพื่อมาตีกรุงศรีอยุธยา การทำให้พระรามศวรและพระ มหินทรถูกรุกไล่จนไปจนมุมที่หนองน้ำ เหล่านี้คือเรื่องราวที่ปรากฏในพระราชพงศาวดารพม่า ซึ่งยาขอบนำมาประกอบเพื่อให้เนื้อเรื่องในพระราชพงศาวดารไทยมีรายละเอียดมากขึ้น

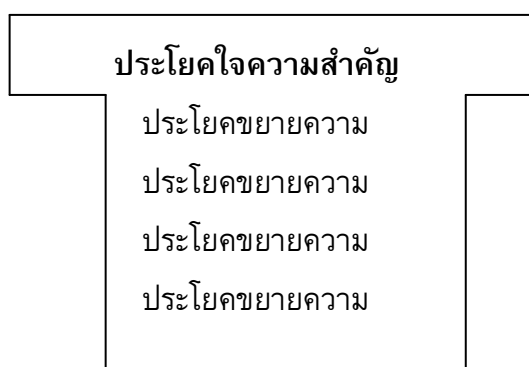
(คัดจาก บาทยัน อิมส์ราญ “สงครามคราวสมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง ใน “ผู้ชนะ สิบทิศ” ของยาขอบ” ในภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย พ.ศ. ๒๕๔๖ หน้า ๑๔๓ - ๑๔๔)

๕. ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญของย่อหน้า

ประโยคใจความสำคัญจะปรากฏในย่อหน้า ๔ ตำแหน่งสำคัญ คือ

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า เป็นย่อหน้าที่เขียนโดยนำประโยค ใจความสำคัญวางไว้ที่ประโยคต้นของย่อหน้า ประโยคอื่นๆ ที่เขียนตามมาเป็นประโยค สนับสนุนประโยคใจความสำคัญ

ย่อหน้าลักษณะนี้เหมาะสำหรับการเริ่มฝึกเขียน เพราะผู้เขียนไม่ต้องพะวงกับ การละเลยหรือหลงลืมที่จะกล่าวถึงประโยคใจความสำคัญ เนื่องจากได้กล่าวถึงใจความสำคัญ ในประโยคแรกแล้ว



แผนภูมิ

ตัวอย่างที่ ๑

“ชาวเข่าถือผีหลัก ๒ ตน คือผีเรือนและผีบรรพบุรุษ ชาวเข่าเชื่อว่าผีเรือนเป็นผีที่ทำหน้าที่สื่อสารระหว่างลูกหลานในบ้านกับผีบรรพบุรุษ และผีอื่น ถัดมาเป็นผีบรรพบุรุษ ผีพ่อผีแม่ ซึ่งการทำทานไปให้ผีบรรพบุรุษและผีเรือนถือความสะดวก แต่โดยฮิตคอง ชาวเข่าไหว้ผีในวันเดียวกับวันตรุษจีน ซึ่งถือเป็นวันปีใหม่ด้วย ในวันนั้นชาวบ้านจะมอบไข่ไก่ ไข่เป็ดย้อมสีแดงให้กันเป็นของขวัญ และร้องเพลงรำยรำร่วมกัน”

(คัดจากปารี ไพบูลย์ยิ่ง จากเชียงของสู่เชียงรุ่ง สุดปลายทางสายมิตรภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ หน้า ๑๒๑)

ประโยคแรกของย่อหน้า ชาวเข่าถือผีหลัก ๒ ตนคือผีเรือนและผีบรรพบุรุษ คือประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าประโยคอื่นๆ ที่ตามมาเป็นประโยคขยายความ

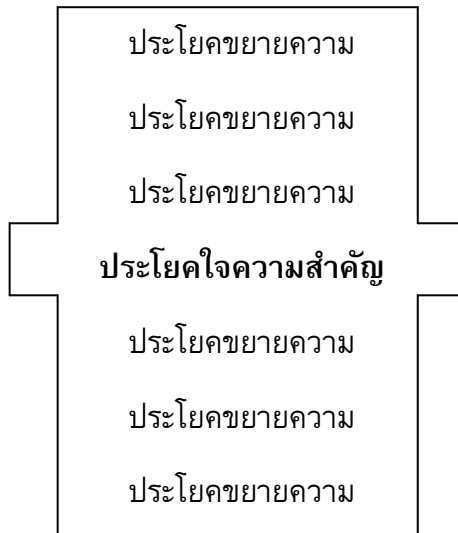
ตัวอย่างที่ ๒

“จังหวัดปทุมธานี เมืองหน้าเที่ยวใกล้กรุงเทพฯ อุดมไปด้วยอาหารการกินธรรมชาติ และชุมชนริมน้ำ วิถีชีวิตวัฒนธรรมชาวไทยเชื้อสายมอญที่น่าสนใจ เดิมชื่อว่า “เมืองสามโคก” ตั้งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๘ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้เสด็จประพาสเมืองสามโคก มีพสกนิกรจำนวนมากสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณนำดอกบัวหลวงขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามเมืองใหม่เพื่อให้เป็นสิริมงคลว่า “ปทุมธานี” และต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเปลี่ยนการสะกดนามจังหวัดเป็น “ปทุมธานี”

(คัดจาก “ท่องเที่ยวปทุมธานี” เอกสารแทรกในนิตยสารเพื่อนเดินทาง ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒๙๗ กันยายน ๒๕๔๗)

ประโยคแรกของย่อหน้า จังหวัดปทุมธานี เมืองหน้าเที่ยวใกล้กรุงเทพฯ คือประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าประโยคอื่นๆ ที่ตามมาเป็นประโยคสนับสนุนใจความสำคัญ ว่าจังหวัดปทุมธานีมีวัฒนธรรมและความเป็นมาน่าสนใจอย่างไร

๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า โดยประโยคต้นย่อหน้าเป็นประโยคขยายความเปิดเรื่อง ประโยคต่อมาค่อยๆ ขมวดความมาจนถึงประโยคกลางย่อหน้าซึ่งเป็นประโยคใจความสำคัญ แล้วขยายความอีกครั้งด้วยประโยคที่ตามหลังประโยคใจความสำคัญ



แผนภูมิ

ตัวอย่างที่ ๑

“พระพิจิตร ได้รับขุนแผนและนางวันทองไว้เลี้ยงอย่างดีอยู่ในจวน อยู่มาได้ประมาณหนึ่งเดือนขุนแผนก็เกิดความรู้สึกรำบผิดชอบต่อตัวพระพิจิตรเอง เพราะเหตุว่า ขุนแผนนั้นเป็นผู้มีความผิดนอกจากจะฆ่าขุนเพชรอินทรา และขุนรามอินทราตายแล้ว ยังได้ฆ่าพันรี้พล ในกองทัพหลวงนั้นล้มตายลงเป็นอันมาก โทษนี้ เป็นโทษกบฏ เป็นโทษที่จะปิดบังกันไม่ได้ เพราะผู้ที่ปิดบังนั้นเองจะต้องรับผิดมาก ขุนแผนจึงเข้าไปหาพระพิจิตรและขอร้องให้ส่งตัวเองและนางวันทองไปยังกรุงศรีอยุธยาในฐานะเป็นผู้มีคดีที่เข้ามามอบตัว จะให้ขุนแผนอยู่ใต้อาณัติของพระพิจิตร ต่อไปนั้นเห็นจะไม่ได้ เกียรติทหารของขุนแผนบังคับมิให้อยู่ต่อไปเช่นนั้นได้ เพราะจะเป็นเรื่องเสียหายแก่ตัวพระพิจิตรเองเป็นอันมาก พระพิจิตรได้ฟังก็เห็นด้วยจึงจัดแจงทำหนังสือแจ้งไปยังกรุงศรีอยุธยา ว่าขุนแผนได้เข้ามามอบตัวแต่โดยดีและจะขอสู้คดีกับขุนช้างที่กรุงศรีอยุธยา แล้วพระพิจิตรก็ส่งตัวขุนแผนกับนางวันทองลงไปกรุงศรีอยุธยาทางเรือให้มีคนถือหนังสือนั้นลงไปด้วย ทำนองเป็นหนังสือมอบตัว”

(คัดจาก ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ขุนช้างขุนแผนฉบับอ่านใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๓ หน้า ๒๐๕)

ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าคือ **ขุนแผนจึงเข้าไปหาพระพิจิตรและขอร้องให้ส่งตัวเองและนางวันทองไปยังกรุงศรีอยุธยาในฐานะเป็นผู้ผิดมิดิตที่เข้ามาบอตัว** ซึ่งก่อนหน้านั้นเป็นประโยคกล่าวถึงความผิดของขุนแผนจนต้องตัดสินใจเข้ามาบอตัว แล้วกล่าวสนับสนุนในประโยคต่อๆ มาว่าหลังขุนแผนตัดสินใจเข้ามาบอตัวแล้วพระพิจิตรต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

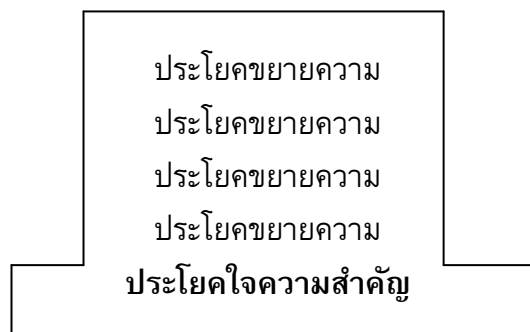
ตัวอย่างที่ ๒

“การพูดถึงเรื่องหนึ่งอยู่ดีๆ แล้วไปพูดถึงอีกเรื่องหนึ่งนั้น ผู้เขียนเรื่องนี้เคยได้ยินก๊กปากข้างโน้นท่านคุยกันมาเสียนักต่อนัก **ผู้เขียนเรียกเอาเองว่าคุยแบบเข้าซอย** เปรียบเสมือนเดินอยู่บนถนนใหญ่ด้วยกันสองคนหรือหลายคน แล้วอีกคนหนึ่งเดินแยกเข้าซอยข้างถนนไปเสียเฉยๆ บางทีก็กลับออกมาถนนใหญ่ไม่ได้ บางทีก็ไม่กลับ เข้าซอยหายไปเลย บางทีก็ต่างคนต่างแยกเข้าซอยกันคนละซอย แล้วหากันไม่พบ”

(คัดจาก ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช **โครงกระดูกในตู้** พ.ศ. ๒๕๔๓ หน้า ๘๕)

ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า คือประโยค **ผู้เขียนเรียกเอาเองว่าคุยแบบเข้าซอย** นอกนั้นเป็นประโยคเกริ่นนำและประโยคขยายความ

๓. **ประโยคใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า** เป็นการเขียนย่อหน้าโดยวางประโยคใจความสำคัญอยู่ในส่วนท้ายของย่อหน้า ประโยคตอนต้นเป็นประโยคขยายความเปิดเรื่อง ในขณะที่ประโยคตอนกลางเริ่มขมวดความ เพื่อนำสู่ประโยคใจความสำคัญในตอนท้ายของย่อหน้า



แผนภูมิ

ตัวอย่างที่ ๑

“ส่วนตัวละครหญิงที่มีชาติกำเนิดเป็นลาวเชียงใหม่มีถึง ๒ คน และเป็นตัวละครที่ต่างรุ่นอายุกัน รุ่นแรกคือลาวทอง ลูกสาวแสนคำแมน นายบ้านจอมทองกับนางศรีเงินยวง ลาวทองเป็นเมียคนที่สามของขุนแผนรองจากพิมพิลาไลยและสายทอง นางเป็นเมียของขุนแผนเพราะบิดามารดาขอให้เพื่อตอบแทนบุญคุณของขุนแผนที่มีได้ทำอันตรายผู้คนในหมู่บ้านจอมทองคราวยกทัพไปรบกับเชียงใหม่เพื่อชิงเมืองเชียงทอง **ฉะนั้นฐานะของนางตามลักษณะของกฎหมายตราสามดวงจึงเป็นเมียกลางเมือง**”

(คัดจากซุ่มสาย สุวรรณชมภู “ภาพลักษณ์ของผู้หญิงลาวในเสภาขุนช้าง ขุนแผน” ใน **ภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (๒๕๔๖) หน้า ๗๗**)

จากตัวอย่างจะเห็นว่าข้อความตอนต้นกล่าวถึงที่มาของนางลาวทองว่าเป็นลูกสาวของแสนคำแมนกับศรีเงินยวง แล้วต่อมาขมวดมาถึงการเป็นเมียของขุนแผนเพื่อนำไปสู่ประโยคใจความสำคัญสุดท้ายว่าฐานะการเป็นเมียของนางลาวทองตามกฎหมายตราสามดวงคืออะไร

ตัวอย่างที่ ๒

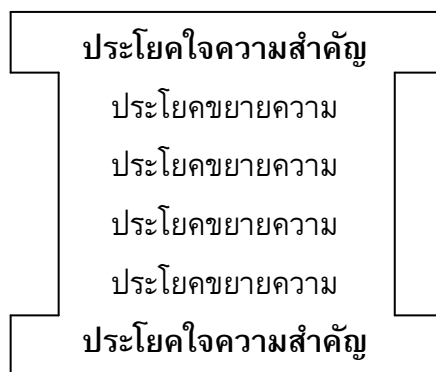
“ส่วนที่บ่อเตน เมืองเล็กๆ ชายแดนลาว – จีน ปรากฏความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตความเป็นอยู่เช่นกันสะท้อนมาในรูปของอาคารบ้านเรือนที่ปลูกสร้างด้วยอิฐและปูนรูปทรงทันสมัย บ้านบางหลังกำลังสร้างใหม่ เกือบทุกบ้านมีรถกระบะจอดไว้ และติดจานดาวเทียม คนลาวแต่งกายตามสมัยนิยมทั้งชายและหญิง **สิ่งที่นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ก็คือการค้าชายชายแดนนี้เอง**”

(คัดจากปารวี ไพบูลย์ยิ่ง จาก **เชียงของสู่เชียงรุ่ง สุดปลายทางสายมิตรภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ หน้า ๘๗**)

ในย่อหน้านี้นักศึกษาจะเห็นว่าประโยคสุดท้ายเป็นประโยคใจความสำคัญ ประโยคตอนต้นเป็นประโยคพรรณนาความ ก่อนมาสรุปจบประโยคสุดท้ายที่ว่า การค้าชายชายแดนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของชาวบ่อเตน เมืองเล็กๆ ชายแดนลาว – จีน

๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นและท้ายย่อหน้า การเขียนย่อหน้าลักษณะนี้เขียนโดยวางประโยคใจความสำคัญไว้ต้นย่อหน้า แล้วค่อยๆ ขยายความในประโยคต่อมา ก่อนจะขมวดลงท้ายด้วยประโยคใจความสำคัญอีกครั้งเป็นการเน้นย้ำ

การเขียนย่อหน้าลักษณะนี้ช่วยให้ใจความสำคัญได้รับการเน้นย้ำให้หนักแน่น และเหมาะสำหรับการเริ่มฝึกเขียนเช่นกัน



แผนภูมิ

ตัวอย่างที่ ๑

นักเขียนจะต้องเป็น ‘บุคคลของความรู้สึก’ ที่ตระหนักถึงผู้อ่านอยู่เสมอ บางครั้งทำให้ปีติยินดี แต่จะต้องด้วยความเข้าใจ แอนโทนี โทรลโลป ได้ให้ข้อสังเกตว่า ก่อนที่นักเขียนจะเป็นที่ชื่นชอบของผู้อ่านได้นั้น เขาก็จะต้องทำงานด้วยความรู้สึกร่วม และมีจินตนาการ โจเซฟ คอนราด ให้คำแนะนำว่าการจะมีความรู้สึกร่วมได้นั้น นักเขียนจะต้องเป็นนักสังเกตและอดทน นักเขียนที่ปราศจากความสนใจ หรือความรู้สึกเห็นอกเห็นใจในข้อบกพร่องของเพื่อนมนุษย์ไม่น่าจะเป็นนักเขียน ‘ความรู้สึกร่วมนี้เป็นคุณค่าที่นักเขียนพึงมี’

(คัดจากเพลินดา (นามแฝง) โรงเรียนนักเขียน พ.ศ. ๒๕๔๖ หน้า ๗๙)

ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านี้อยู่ที่ประโยคต้นและประโยคท้ายคือนักเขียนจะต้องเป็น ‘บุคคลของความรู้สึก’ ที่ตระหนักถึงผู้อ่านอยู่เสมอ ซึ่งเป็นประโยคแรกของย่อหน้า และประโยค ความรู้สึกร่วมนี้เป็นคุณค่าที่นักเขียนพึงมี ซึ่งเป็นประโยคท้ายย่อหน้า ประโยคต่าง ๆ ในย่อหน้าเป็นประโยคสนับสนุนใจความสำคัญของเรื่อง

ตัวอย่างที่ ๒

เพลงปีที่พระอภัยมณีใช้เรียกนางละเวงในครั้งนี้ มีการสื่อความถึงความรักและความเป็นห่วงอย่างยิ่ง เนื่องจากพระอภัยมณีไม่ทราบว่านางระเวงหนีไปอยู่ที่ใดและต้องอยู่ในภาวะลำบากหรือไม่ นัยของเพลงปีจึงสะท้อนความรักความอาลัยนางละเวง มีการกล่าวอ้าง

ถึงช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกัน ทั้งนี้เพราะพระอภัยมณีเพียงจะได้ครองคู่กับนางระเวงไม่นาน รอยรักยังไม่ทันจืดจางก็จำต้องมาห่างไกลกัน โดยที่ไม่อาจทราบได้ว่านางระเวงจะเป็นตายร้ายดีอย่างไร พระอภัยมณีจึงหวังว่า หากนางไฉนเสียงปี นางก็จะได้ทราบถึงความรักความเป็นห่วงของพระอภัยมณีว่ามีมากมายเพียงใด

(คัดจากสุมาลี ลิ้มประเสริฐ “เพลงปี : เพลงชีวิตของพระอภัยมณี” ในภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (๒๕๔๖) หน้า ๑๐๖)

จากย่อหน้านี้จะเห็นว่าทั้งประโยคต้นและประโยคท้ายของย่อหน้าต่างเน้นการสื่อความรักเพลงปีของพระอภัยมณี โดยประโยคกลางย่อหน้าเป็นการขยายความและบอกกล่าวให้รู้ว่าคุณรักที่พระอภัยมณีต้องการสื่อไปนั้นคือนางระเวง

จากการวางตำแหน่งประโยคใจความสำคัญทั้ง ๔ ลักษณะดังกล่าวมานี้ หากจำลองเป็นรูปหน้ากระดาษจะได้ภาพดังนี้

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

<p>ประโยคใจความสำคัญ _____</p> <hr/> <p>(ประโยคต่อๆ มาเป็นประโยคขยายความ)</p> <hr/> <hr/> <p style="text-align: center;">(สรุป)</p> <hr/> <hr/>
--

<p>เกริ่นนำ _____</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ประโยคใจความสำคัญ</p> <hr/> <p style="text-align: center;">(ขยายความ)</p> <hr/> <p style="text-align: center;">(สรุป)</p> <hr/> <hr/>

๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ที่ย่อหน้า ๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ที่ต้นและท้ายย่อหน้า

<p style="text-align: center;">_____ (เกริ่นนำ) _____</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p style="text-align: center;">(ขมวดความ)</p> <hr/> <p style="text-align: center;">_____ ประโยคใจความสำคัญ _____</p>	<p style="text-align: center;">ประโยคใจความสำคัญ _____</p> <hr/> <p style="text-align: center;">(ขยายความ)</p> <hr/> <hr/> <p style="text-align: center;">(ขมวดความ)</p> <hr/> <p style="text-align: center;">_____ ประโยคใจความสำคัญ _____</p>
--	---

อีกหนึ่งนอกจากการวางตำแหน่งประโยคความสำคัญทั้ง ๔ ตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว บางครั้งอาจพบย่อหน้าที่เขียนโดยไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญอยู่เลย ไม่ว่าจะในตำแหน่งใดก็ตาม หากพบย่อหน้าลักษณะนี้ ผู้อ่านจะต้องเป็นผู้พิจารณาเองว่าใจความสำคัญของย่อหน้านั้นคืออะไร

ตัวอย่าง ย่อหน้าที่ไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ

“มีโอกาไปเที่ยวเมือง ‘น่าน’ จังหวัดที่หลายคนถามว่ามีอะไรให้เที่ยว ยิ่งกว่านั้นบางคนถามว่าอยู่ภาคไหน ฉันยิ้ม...และบอกว่ากลับมาจะเล่าให้ฟัง ๓ วัน ๒ คืน ที่นั่นฉันเหมือนได้หยุดเข้มนาฬิกา หรือหากมันเดินก็คงเดินแบบอ้อยอิ่งที่สุด ‘วัด’ คือสถานที่พบได้ทุกสี่แยก แม้อายุหลายร้อยปีแล้ว แต่ทุกวัดยังคงความสวยงามและมีพระสงฆ์ปฏิบัติธรรมอยู่เหมือนครั้งเก่าก่อน ฉันปั่นจักรยานลัดเลาะไปทั่วเมือง เก็บทั้งภาพและความรู้สึกที่ดีของที่นี่ไว้ และบอกตัวเองว่า วันหนึ่งจะกลับมาหยุดเวลาที่ ‘น่าน’ อีกสักครั้ง”

(คัดจากคอลัมน์ **บันทึกไว้ในใจ** ใน “กรุงเทพวันอาทิตย์” หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับที่ ๔๙๓ วันอาทิตย์ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๙ หน้า ๑๕)

เมื่อพิจารณาข้อความทั้งย่อหน้าแล้ว จะเห็นว่าไม่สามารถสรุปได้ว่าประโยคใดเป็น ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้า และวางอยู่ ณ ตำแหน่งใด ดังนั้นผู้อ่านต้องสรุปความเองว่า อะไรคือใจความสำคัญของย่อหน้านี้ ซึ่งพิจารณาดูแล้ว ใจความสำคัญของย่อหน้าที่น่าจะเป็น ความประทับใจที่มีต่อเมืองน่าน

๖. การฝึกเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า

เมื่อนักศึกษาได้ทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับย่อหน้าแล้ว นักศึกษาควรทดลองฝึก เขียนย่อหน้าด้วย ซึ่งก่อนจะฝึกเขียน นักศึกษาควรได้ทราบข้อบกพร่องในการเขียนย่อหน้า ที่ มักพบจากงานเขียนของนักศึกษาที่ผ่านๆ มาแล้ว

ข้อบกพร่องในการเขียนย่อหน้า

ข้อบกพร่องที่มักพบในการเขียนย่อหน้าของนักศึกษามีดังนี้

๑. เขียนไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ซึ่งได้แก่ ไม่ย่อหน้าเข้ามาประมาณ ๒ ซม. ตาม รูปแบบการเขียนย่อหน้าของภาษาไทย แต่กลับเขียนขีดเส้นตามรูปแบบการเขียนย่อหน้า ลักษณะหนึ่งของภาษาอังกฤษ หรือตามลักษณะของย่อหน้าที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ต

๒. เขียนไม่ถูกต้องตามที่โจทย์กำหนด ได้แก่

๒.๑ เขียนข้อความมากกว่า ๑ ย่อหน้า (ในกรณีที่โจทย์กำหนดให้เขียน ข้อความ ๑ ย่อหน้า)

๒.๒ เขียนไม่ตรงตามจำนวนบรรทัดที่โจทย์กำหนด เช่นคำสั่ง ให้เขียน ข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด แต่เขียนเพียง ๗ – ๘ บรรทัด หรือเขียน มากถึง ๑๒ – ๑๓ บรรทัด ถือว่าไม่ถูกต้องตามคำสั่ง หากจะให้ใกล้เคียง และพออนุโลมได้ ควรเขียนให้อยู่ที่จำนวนประมาณ ๙ – ๑๑ บรรทัด ซึ่งอยู่ในอัตรา $\pm 10\%$

๒.๓ เปลี่ยนแปลงประโยคที่กำหนด เช่น โจทย์กำหนดให้ใช้ประโยคใจความ สำคัญว่า “เวลาเป็นสิ่งเดียวในโลกที่ทุกคนได้มาอย่างเท่าเทียมกัน” อยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของ ย่อหน้า

นักศึกษาต้องเคร่งครัดใช้ประโยคให้ถูกต้องตามนี้ จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อความ หรือปรับเปลี่ยนข้อความเป็นอย่างอื่นไม่ได้ เช่น จะปรับเปลี่ยนข้อความเป็น “สิ่งเดียวที่ทุกคน

ในโลกได้มาอย่างเท่าเทียมกันคือเวลา” หรือ “ทุกคนในโลกได้เวลามาอย่างเท่าเทียมกัน” ถือเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง

๓. **ใจความที่เขียนหวงวน สาเหตุเป็นเพราะ**

๓.๑ ขาดการวางโครงเรื่อง ทำให้ความคิดสับสน

๓.๒ เร่งรีบเกินไป ไม่คิดวางแผนล่วงหน้าว่าจะกำหนดตำแหน่งประโยค

ใจความสำคัญให้อยู่ตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้าย หรือตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า พร้อมทั้งไม่ได้เตรียมจัดวางประโยคสนับสนุนหรือประโยคขยายความไว้ด้วย

๓.๓ ไม่เขียนร่างก่อนเขียนจริง โดยถือเอาฉบับต้นร่างนั้นเป็นฉบับจริงเลย

๔. **บกพร่องในเรื่องการใช้ภาษา** เช่น ใช้ภาษาปากหรือภาษาพูด ติดการใช้คำซ้ำๆ ในประโยคใกล้เคียงกัน ใช้คำเชื่อมซ้ำๆ กัน ข้อความไม่กระชับรัดกุมหรือผิดข้อเท็จจริง สะกดคำผิด เขียนตก เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง

๕. **ขาดคุณสมบัติที่ดีของย่อหน้า** ได้แก่ขาดเอกภาพ คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเนื้อหา ขาดสัมพันธภาพ คือการเชื่อมโยงประโยคและเนื้อหา ขาดสารัตถภาพ คือเน้นย้ำใจความสำคัญ และขาดความสมบูรณ์ คือความชัดเจนถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษา

๖. **ขาดการอ่านทบทวน แก้ไข และขัดเกลาภาษา** ทั้งนี้อาจเกิดจากความเร่งรีบ หรือความประมาทคิดว่าสิ่งที่ตัวเองเขียนถูกต้องดีแล้ว จึงไม่ได้อ่านทบทวน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้น

วิธีปฏิบัติและขั้นตอนในการเขียนย่อหน้า

นักศึกษาต้องปฏิบัติในการเขียนย่อหน้าตามขั้นตอนและด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

๑. อ่านคำสั่งและตีความหมายของคำสั่งให้ชัดเจน

๒. คิดก่อนเขียนด้วยการวางโครงเรื่องหรือเรียงลำดับเนื้อหาที่จะเขียน

๓. เขียนร่าง (Draft) ก่อนเขียนจริง

๔. อ่านทบทวน เพื่อ

๔.๑ ดูความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

๔.๒ สำนวนเนื้อหาว่าถูกต้องตรงประเด็น ไม่เขียนนอกนอกประเด็น

๔.๓ แก่ไขหรือขีดเกลากาษาให้สละสลวย

๕. เขียนจริงพร้อมอ่านทบทวนอีกครั้ง ถ้าหากเขียนด้วยลายมือ ต้องเขียนด้วยลายมือที่สวยงามอ่านง่าย เป็นระเบียบเรียบร้อย

ตัวอย่างการปฏิบัติในการเขียน

สมมุติว่านักศึกษาได้รับโจทย์ให้เขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ดังนี้

โจทย์ “ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้าความยาวประมาณ ๗ บรรทัด โดยให้ประโยคใจความสำคัญ ความรักเปรียบเสมือนดาบ ๒ คม เป็นประโยคที่อยู่ต้นย่อหน้า พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องด้วย”

ขั้นตอนปฏิบัติในการเขียน

๑. ตีความคำสั่งของโจทย์ สรุปได้ว่าโจทย์สั่งให้ทำเรื่องต่างๆ คือ

๑.๑ เขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๗ บรรทัด

๑.๒ ใช้ประโยค ความรักเปรียบเสมือนดาบ ๒ คม เป็นประโยคขึ้นต้นย่อหน้า

๑.๓ ตั้งชื่อเรื่องด้วย

๒. วางโครงเรื่องหรือลำดับเนื้อหา ด้วยการเขียนเป็นประเด็นคร่าวๆ คือ

- ประโยคบังคับ
- จำกัดเนื้อหาให้อยู่ในเรื่องความรักของหนุ่มสาว
- ดาบ ๒ คม คือสุขและทุกข์
- ยามสุขเป็นเช่นไร
- ยามทุกข์เป็นเช่นไร
- ขมวดปมให้คิด
- ประโยคสรุปจบ

๓. เขียนร่าง ด้วยการเขียนเนื้อหาให้ได้ขนาดความยาวประมาณ ๗ บรรทัดก่อน ชื่อเรื่องเว้นไว้ตั้งทีหลัง

.....

ความรักเปรียบเสมือนดาบ ๒ คม ที่อาจนำมาซึ่งความสุขหรือความทุกข์ ในยามสมหวังความรักอาจทำให้ชีวิตเป็นสุขมีแต่รอยยิ้มและความสดใส ในยามผิดหวังความรักอาจนำความทุกข์มาให้ มีแต่น้ำตาและความเศร้าหมอง หนุ่มสาวมักประสบปัญหาเกี่ยวกับความรักเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากไม่รู้จักคุณค่าของความรักที่เปรียบเสมือนดาบ ๒ คม หากใช้ไม่ถูกต้องอาจนำความทุกข์มาให้ตัวเองได้

๔. **ตรวจทาน** ด้วยการอ่านบททวนร่างที่เขียนอีกครั้ง แก้ไขภาษาที่ไม่สละสลวย ปรับใจความสำคัญให้กระชับรัดกุม ซึ่งจากการอ่านบททวนร่างที่เขียนมาพบข้อบกพร่องดังนี้

๑. ภาษาบางแห่งไม่สละสลวย ตัดคำที่หน้าประโยค “อาจนำมาซึ่งความสุขหรือความทุกข์” ออก และตัดคำ **เสมอ** ท้ายประโยค “หนุ่มสาวมักประสบปัญหาความรัก” ออก
๒. ใจความไม่ครบ ๗ บรรทัด ต้องเขียนเพิ่ม
๓. ภาษาในช่วงประโยคขมวดปมท้ายย่อหน้าไม่กระชับรัดกุม

แก้ไขขัดเกลาใหม่

.....

ความรักเปรียบเสมือนดาบ ๒ คม ที่อาจนำมาซึ่งความสุขหรือความทุกข์
ในยามสมหวังความรักอาจทำให้ชีวิตเป็นสุข มีแต่รอยยิ้มและความสดใส ในยาม
ผิดหวังความรักอาจนำความทุกข์มาให้ มีแต่หน้าตาและความเศร้าหมอง หนุ่มสาวมัก
ผู้ที่
ประสบปัญหาเกี่ยวกับความรัก เสมอ ทั้งนี้เนื่องจาก ไม่รู้จักคุณค่าของความรักที่ เปรียบเสมือน
มักมีสาเหตุมา
ดาบ ๒ คม หากใช้ไม่ถูกต้องอาจนำ ความทุกข์มาให้ตัวเองได้ ไม่ควรคาดหวังผลของความรัก
และธรรมชาติของความรักดีพอ
มากเกินไป เพราะความรักจะประสบผลสำเร็จได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเราฝ่ายเดียว จงใช้รักให้เป็น
ใช้อย่างมีสติ รู้จักความพอดี นำคมความรักที่สมหวัง มาสร้างความสดใสให้กับชีวิต แล้วเราจะ
พบว่าความรักนั้นมีคุณมากกว่าโทษ

หมายเหตุ

๑. ข้อความที่ขีดเส้นใต้ และขีดฆ่าคือข้อความเดิม
๒. ข้อความที่พิมพ์ตัวดำคือข้อความที่แก้ไขใหม่
๓. ข้อความที่พิมพ์ตัวเอนคือข้อความที่เขียนขึ้นใหม่ เพื่อให้ครบ ๗ บรรทัด
๔. ตั้งชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องมีข้อควรพิจารณาดังนี้
 ๑. ต้องสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาของเรื่อง
 ๒. ง่าย เก๋ มีเสน่ห์ชวนอ่าน ไม่ใช่คำใหม่หรือหูจกเกินไป
 ๓. ไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไป

สำหรับการตั้งชื่อเรื่องเกี่ยวกับดาบ ๒ คมของความรัก นักศึกษาควรพิจารณาเนื้อหาให้ถี่ถ้วน สังเกตคำที่สื่อความหมายของเรื่องและคำที่ซับซ้อนๆ แล้วลองนำมาพิจารณาตั้งชื่อเรื่องสัก ๒ – ๓ ชื่อ อาทิ

๑. อานุภาพแห่งรัก
๒. คมรัก
๓. คมความรัก

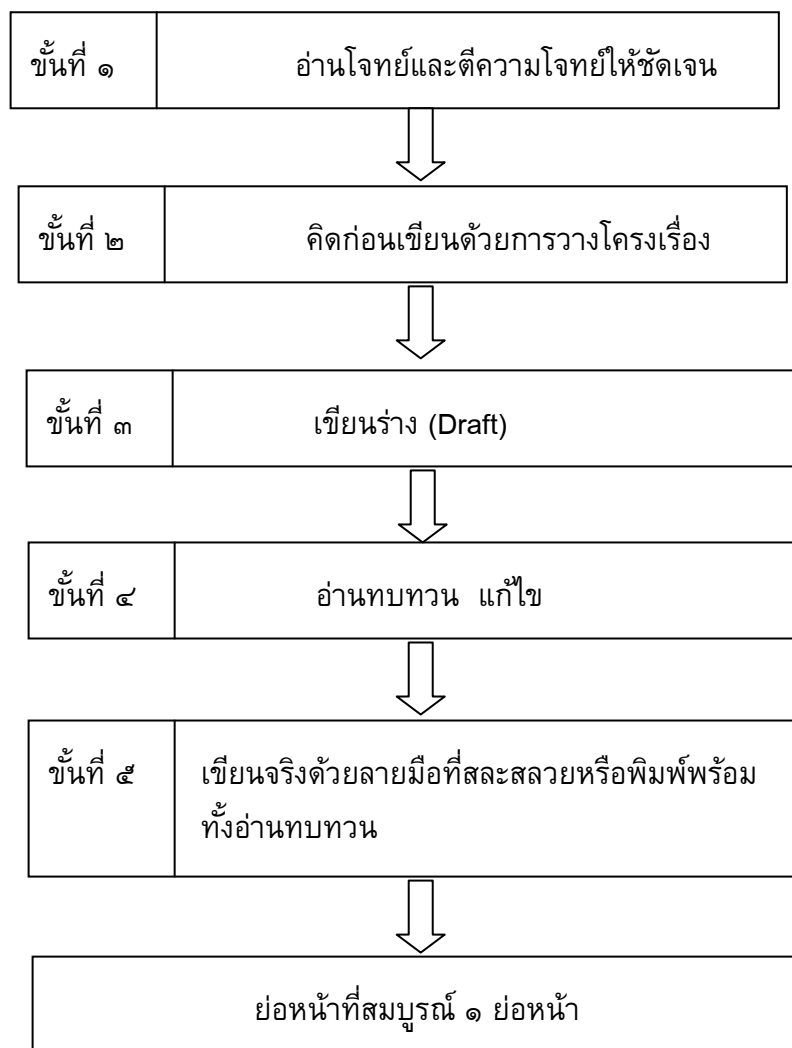
จากชื่อเรื่อง ๓ ชื่อ สมมุติว่านักศึกษาเลือกชื่อ **คมความรัก** เป็นชื่อเรื่อง เพราะพิจารณาดูแล้วสื่อความหมายของเรื่องได้ชัดเจนที่สุด ทั้งยังเป็นการเล่นคำเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลของความรักอีกด้วย

๖. *เขียนจริง* พร้อมอ่านทบทวนอีกครั้ง เมื่อได้ชื่อเรื่องแล้ว นำข้อความในร่างนั้นมาพิมพ์ หรือเขียนด้วยลายมือที่สวยงามหรืออ่านง่าย ดังนี้

คมความรัก

ความรักเปรียบเสมือนดาบ ๒ คม อาจนำมาซึ่งความสุขหรือความทุกข์ ในยามสมหวัง ความรักอาจทำให้ชีวิตเป็นสุข มีแต่รอยยิ้มและความสดใส ในยามผิดหวังความรักอาจนำความทุกข์มาให้ ก่อให้เกิดน้ำตาและความเศร้าหมอง ผู้ที่ประสบปัญหาความรัก มักมีสาเหตุมาจากการไม่รู้คุณค่าของความรักและรสชาติของความรักดีพอ ไม่ควรคาดหวังผลของความรักมากเกินไป เพราะความรักจะประสบผลสำเร็จได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเราฝ่ายเดียว จงใช้รักให้เป็น ใช้อย่างมีสติ รู้จักความพอดี นำคมความรักที่สมหวัง มาสร้างรอยยิ้มและความสดใสให้กับชีวิต แล้วเราจะพบว่าความรักนั้นมีคุณมากกว่าโทษ

ขั้นตอนการฝึกเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้าดังได้กล่าวมา อาจเขียนเป็นแผนภูมิการทำงาน ได้ดังนี้



ที่กล่าวมานี้คือตัวอย่างการฝึกเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า นักศึกษาควรหาประเด็นหรือประโยคที่มีใจความน่าสนใจมาฝึกเขียนบ่อยๆ หรือในบางครั้งอาจนำภาพที่น่าประทับใจ และสื่อความหมายได้ดี เขียนถ่ายทอดความรู้สึกของนักศึกษาด้วยภาษาที่สละสลวย และเรียบเรียงเป็นเรื่องที่น่าสนใจด้วยข้อความ ๑ ย่อหน้า จะช่วยให้ศึกษามีโอกาสพัฒนาทักษะการเขียนอยู่ตลอดเวลา

กิจกรรมการเขียนบทที่ ๔

ข้อ ๑ ให้นักศึกษาเติมคำลงในช่องว่างให้ได้ใจความสมบูรณ์ถูกต้อง

๑. ย่อหน้า หมายถึง _____
_____ ประกอบขึ้นด้วย _____

โดย _____

๒. One paragraph, one main idea. หมายถึง _____

๓. ขนาดความสั้นยาวของย่อหน้าไม่ _____ ขึ้นอยู่กับ _____

๔. ย่อหน้าชอยสั้นคือ _____

มักใช้ในงานเขียนประเภท _____

๕. ประโยชน์ของย่อหน้ามี ๔ ประการคือ ๑) _____

๒) _____ ๓) _____
_____ ๔) _____

๖. ลักษณะของย่อหน้าที่ดีคือ ๑) _____ ๒) _____

_____ ๓) _____ ๔) _____

๗. หากมีใจความสำคัญมากกว่า ๑ ใจความจะทำให้ย่อหน้านั้น _____

๘. ใจความที่เขียนกวาน ไม่ต่อเนื่องหรือสอดคล้องกันเป็นความบกพร่องที่เกิดจาก
การขาด _____

๙. สารัตถภาพคือ _____

๑๐. การเขียนย่อหน้านอกจากคำนึงถึงใจความสมบูรณ์ของเนื้อหาแล้ว ยังต้องคำนึงถึง
_____ อีกด้วย

๑๑. ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าจะปรากฏใน ๔ ตำแหน่งสำคัญคือ ๑) _____
 _____ ๒) _____ ๓) _____ ๔) _____
๑๒. ประโยคใจความสำคัญที่อยู่ตอนต้นย่อหน้าเหมาะสำหรับ _____
๑๓. ข้อบกพร่องในการเขียนย่อหน้าที่มักพบในงานเขียนของนักศึกษา คือ ๑) _____
 _____ ๒) _____ ๓) _____
 ๔) _____ ๕) _____ ๖) _____
๑๔. วิธีปฏิบัติและขั้นตอนในการเขียนย่อหน้ามี ๕ ขั้นตอนสำคัญ คือ ๑) _____
 ๒) _____ ๓) _____
 ๔) _____ ๕) _____
๑๕. การตั้งชื่อเรื่องอาจทำได้ ๒ ลักษณะคือ _____

ข้อ ๒ ให้นักศึกษาอ่านย่อหน้าที่ยกมานี้ แล้วเติมคำตอบลงในช่องว่างว่าประโยคใจความสำคัญอยู่ในส่วนใดของย่อหน้า พร้อมทั้งขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญนั้นด้วย

๒.๑

ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ติดชายทะเลฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก และความเป็นเมืองเล็กๆ น่ารัก มีผู้คนอาศัยอยู่เพียงราวหนึ่งแสนคนเท่านั้น ดะนีดิน จึงยังคงความอุดมสมบูรณ์และเต็มไปด้วยแหล่งอาหารตามธรรมชาติให้สัตว์ทะเลนานาชนิด อาทิ แมวน้ำ นกเพนกวิน และนกทะเลต่างๆ มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งร่องรอยทางสถาปัตยกรรมซึ่งได้รับอิทธิพลจากยุโรปแถบสก๊อตแลนด์ ยังช่วยให้เมืองเล็กๆ แห่งนี้มีเสน่ห์เ้ายวนต่อนักท่องเที่ยวที่พากันมาเยือนที่นี่ไม่ต่ำกว่าปีละหลายหลายหมื่นคน”

(คัดจากบทความสารคดีท่องเที่ยว “ดะนีดิน” (Dunedin) ร่องรอยวัฒนธรรมสก๊อตแห่งซีกโลกใต้” ในนิตยสารเพื่อนเดินทาง ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒๙๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ หน้า ๑๘)
 ประโยคใจความสำคัญอยู่ _____
 ประโยคใจความสำคัญคือ _____

๒.๒

“ภาษาไทยเป็นแกนกลางในการสืบทอดวัฒนธรรมแขนงต่างๆ อันเป็นมรดกจากบรรพชนมาถึงคนไทยในปัจจุบัน สิ่งต่างๆ ที่ต้องอาศัยภาษาไทยช่วยเสริมสร้างและสืบทอดนั้นแทบเนื่องอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยมาแต่โบราณ เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงพื้นบ้านที่ชาวบ้านร้องโต้ตอบกัน ปริศนาคำทาย นิทาน บทละคร คำสอน คำพญา คำพังเพย คำทำนายฝัน ศิลปหัตถกรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ล้วนต้องใช้ภาษาในการเสริมสร้างและอนุรักษ์ทั้งสิ้น”

(คัดจากบทความเรื่อง “ภาษาไทย ภาษาถิ่น ไม่สิ้นสูญ” โดย ศ. ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ในวารสารภาษาไทยของเรา สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หน้า ๕๔)

ประโยคใจความสำคัญอยู่_____

ประโยคใจความสำคัญคือ_____

๒.๓

“การทำความรู้จักกับประเทศเพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมโลกของเรา นอกจากจะกระทำได้โดยการติดต่อสัมพันธ์กันโดยตรง หรือการติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ซึ่งทำให้เราติดตามข้อมูลได้อย่างฉับไวแล้ว การอ่านวรรณกรรมก็เป็นอีกวิถีทางหนึ่งที่ทำให้เรารู้จักคน และสังคมได้ เพราะวัตถุดิบที่สำคัญแหล่งหนึ่งของผู้เขียนนำมาสร้างเรื่องคือสังคมร่วมสมัยของผู้เขียน ซึ่งแม้จะไม่ใช้ข้อมูลตามสภาพสังคมที่เป็นจริงทั้งหมด แต่โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม การนำเสนอข้อมูลเหล่านั้นมักมีประสบการณ์หรือโลกทัศน์ของผู้เขียนสอดแทรกในเรื่องที่เขาเขียนขึ้นมามากบ้างน้อยบ้างเสมอ”

(คัดจากบทความเรื่อง “จากวิชาวิถึงบุสลิบา : ๖๐ ปีแห่งการเดินทางของผู้หญิงเขมร” โดย อารียา หุติหนะ ในภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (๒๕๔๖) หน้า ๑๕๘)

ประโยคใจความสำคัญอยู่_____

ประโยคใจความสำคัญคือ_____

๒.๔

“การแข่งขันประชาสัมพันธ์ชนิด “ดูเด็ดเข้มข้น” เรื่องการท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ ในเอเชีย ไม่ว่าจะเป็นฮ่องกง สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลีใต้ ฯลฯ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลง เพราะนักท่องเที่ยวมีเพียงกลุ่มเดียว แต่มีทางเลือกการท่องเที่ยวที่มากขึ้น ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้จึงเกิดการแย่ง “ลูกค้า” ด้วยวิธีปล่อยข่าวทำลายภาพพจน์ และนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้”

(คัดจาก บทความพิเศษ “ทิศทางการท่องเที่ยวไทย” โดยกัลญ วรพิทยุติ ในมติชนสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวันที ๓๐ ธ.ค. ๒๕๔๘ - ๕ ม.ค. ๒๕๔๙ หน้า ๒๘)

ประโยคใจความสำคัญอยู่_____

ประโยคใจความสำคัญคือ_____

๒.๕

“วีรบุรุษหรือ ‘hero’ เป็นสัญลักษณ์ของพลังแห่งความกระตือรือร้น สมัยก่อนเรื่องเล่าเกี่ยวกับวีรกรรมจะอยู่ในรูปของตำนานหรือนิทาน ส่วนเรื่องเล่าของวีรบุรุษสมัยใหม่อาจอยู่ในรูปของนิทาน การ์ตูน หรือภาพยนตร์ แต่มีความคลาสสิกข้ามกาลเวลาได้ อย่างซูเปอร์แมน สไปเดอร์แมน อุลตราแมน หรือไอ้มดแดง”

(คัดจากบทความเรื่อง “สามก๊กฉบับคนกันเอง” โดยเอื้อ อัญชลี ในมติชนสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวันที ๓๐ ธ.ค. ๔๘ - ๕ ม.ค. ๔๙ หน้า ๖๕)

ประโยคใจความสำคัญอยู่_____

ประโยคใจความสำคัญคือ_____

ข้อ ๓ ให้นักศึกษาอ่านบทความที่ยกมานี้ แล้วขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

ภาษาไทยง่ายและน่าสนใจ

ผู้เขียนได้อ่านบทความบทหนึ่ง ซึ่งแสดงทัศนะว่าภาษาไทยยากและน่าเบื่อ และผู้ที่ทำให้ภาษาไทยเป็นเช่นนั้นก็คือครูที่สอนภาษาไทยนั่นเอง ผู้เขียนรู้สึกสงสารครูภาษาไทยอย่าง

จับใจเพราะถูกโทษว่าล้มเหลวในวิธีการสอน จึงเป็นผู้ที่ทำให้ภาษาไทยยากและน่าเบื่อ ผู้เขียนเห็นว่าครูภาษาไทยอาจมีส่วนอยู่บ้างในการทำให้ภาษาไทยซึ่งง่ายและน่าสนใจกลายเป็นตรงกันข้าม แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการที่น่าจะกล่าวถึงด้วย

อันที่จริง ภาษาไทยน่าจะเป็นสิ่งที่ง่ายและน่าสนใจสำหรับคนไทย แต่เหตุใดจึงไม่เป็นเช่นนั้น เป็นที่ทราบกันว่ามีนักเรียนไทยจำนวนน้อยมากที่ชอบหรือสนุกกับวิชาภาษาไทยในโรงเรียน มีนิสิตนักศึกษาจำนวนน้อยมากที่เลือกภาษาไทยเป็นวิชาเอกในมหาวิทยาลัย และในจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มุ่งศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกก็มีจำนวนน้อยมากที่เลือกสาขาวิชาภาษาไทย และในจำนวนคนที่เลือกศึกษาต่อด้านภาษาไทย ซึ่งน้อยอยู่แล้วก็ยังสอบเข้าได้ยากด้วย ข้อเท็จจริงนี้แสดงว่าภาษาไทยได้กลายเป็นวิชาที่ยากและมีผู้สนใจน้อย

คนไทยไม่สนใจภาษาไทย เพราะภาษาไทยเป็นภาษาแม่ เป็นภาษาที่เรียนรู้โดยอัตโนมัติ ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก คนไทยพูดภาษาไทยอย่างเป็นทางการโดยแทบไม่รู้สึกรู้สึภาษาไทยจึงกลายเป็นสิ่งธรรมดาๆ สำหรับคนไทย ไม่มีอะไรที่แปลกใหม่ที่นาสนใจ ในทางตรงกันข้าม คนไทยส่วนใหญ่กลับเห็นว่าภาษาต่างประเทศน่าสนใจ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ล้วนมีความแปลกใหม่ มีความไพเราะ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ต้องแสวงหา เช่น ต้องเสียเงินไปเรียน ต้องเสียเงินซื้อตำราหรือวัสดุการเรียนรูปแบบต่างๆ จึงจะพูดได้ ทำให้เห็นว่าภาษาเหล่านั้นมีคุณค่า และน่าสนใจกว่าภาษาไทย ยิ่งไปกว่านั้น การที่ภาษาเหล่านั้นเป็นภาษาของประเทศที่เจริญ ยิ่งใหญ่ มีบทบาทในเศรษฐกิจโลก และที่สำคัญใช้ทำมาหากินได้ก็ยิ่งทำให้คนไทยเห็นว่าภาษาเหล่านั้นสำคัญและมีประโยชน์มากกว่าภาษาของตนเอง

ในเมื่อภาษาไทยเป็นสิ่งธรรมดาๆ สำหรับคนไทย ได้มาโดยไม่ต้องลงทุนลงแรง ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับคนไทย แต่ทำไมไม่เป็นเช่นนั้น หลายคนเห็นว่าภาษาไทยยากเหลือเกิน หมายความว่ายากเหลือเกินที่จะสอบผ่าน (ให้ได้ใบประกาศ) ยากเหลือเกินที่จะได้คะแนนดี และยากเหลือเกินที่จะใช้ภาษาให้เป็นที่ถูกใจของผู้สร้างมาตรฐานภาษาไทย สรุปก็คือ กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่คนไทยที่มีอำนาจจำนวนหนึ่งตั้งขึ้นนั่นเองทำให้ภาษาไทยที่ควรจะง่ายกลายเป็นยากไป

(คัดบางส่วนจาก ศ.ดร. อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ “ภาษาไทยง่ายและน่าสนใจ” ในพินิจไทย ไตรภาค ปฐมภาค : ภาษา ๒๕๔๙ หน้า ๕๐ - ๕๑)

ข้อ ๔ ให้นักศึกษาฝึกเขียนข้อความ ๖ ย่อหน้า

๔.๑ ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด ตามชื่อเรื่อง “เวลา” โดยให้นักศึกษาจัดวางประโยคใจความสำคัญเอง

เวลา

๔.๒ ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด โดยกำหนดให้ ประโยค “สมดังพุทธสุภาษิตที่ว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นประโยค ใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องด้วย

สมมติพุทธศักราชิตที่ว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

๔.๓ ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด โดยกำหนดให้
ประโยค “ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี” เป็นประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า
พร้อมทั้งชื่อเรื่องด้วย

ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี _____

๔.๔ ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด โดย
กำหนดให้ประโยค “การประหยัดเป็นการช่วยรัฐได้ทางหนึ่ง” อยู่กลางย่อหน้า พร้อมทั้งตั้งชื่อ
เรื่องด้วย

_____ การประหยัดเป็นการช่วยรัฐได้ทางหนึ่ง

๔.๕ ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด ใจความสำคัญของย่อหน้านั้นเกี่ยวกับการให้โอกาสทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยให้นักศึกษากำหนดประโยคใจความสำคัญเองและจัดวางไว้ตอนต้นและท้ายย่อหน้า พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องด้วย

๔.๖ ให้นักศึกษาเขียนข้อความ ๑ ย่อหน้า ความยาวประมาณ ๑๐ บรรทัด จากความรู้สึกที่ได้ดูภาพนี้ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องด้วย

